

1. Yleistä
2. Yhdistystoiminta
 - 2.1 Jäsenistö ja jäsenmaksut
 - 2.2 Yhdistyksen kokoukset
 - 2.3 Hallitus
 - 2.4 Toimisto ja henkilöstö
 - 2.5 Talous ja varainhankinta
3. Kustannustoiminta ja myynti
 - 3.1 Kustannustoiminta
 - 3.2 Myynti- ja välitystoiminta
 - 3.3 Tähdet ja avaruus
 - 3.4 Kuva-arkisto
4. Koulutus- ja valistustoiminta
 - 4.1 Planetaario
 - 4.2 Kurssit
 - 4.3 Esitelmät
 - 4.4 Kirjasto
 - 4.5 Tähtitorni ja tähtinäytökset
 - 4.6 Yleisötahtumat
 - 4.7 Ursan koulupalvelu
 - 4.8 Tiedotus
5. Nuorisotoiminta
 - 5.1 Tähtikerho ja harrastusryhmät
 - 5.2 Leirit ja retket
 - 5.3 Nuorisotoimikunta
6. Harrastustoiminta
 - 6.1 Jaostot
 - 6.2 Stella Arcti -palkinto
 - 6.3 Cygnus
 - 6.4 Ursa Minor
 - 6.5 Aikuisten kerho
 - 6.6 Tähtikallion havaintokeskus
 - 6.7 Havaintotorniverkko
7. Yhteydet muihin järjestöihin ja sidosryhmiin
 - 7.1 Tähtiyhdistykset
 - 7.2 Muut suomalaiset yhteisöt ja sidosryhmät
 - 7.3 Kansainväliset yhteydet

1. Yleistä

Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry:n tarkoituksena on tarjota jäsenilleen ja yleisölle selkeä ja nykyaikainen käsitys maailmankaikkeudesta sekä edistää tähtitieteen ja lähialojen harrastusta, kouluopetusta ja aikuiskasvatusta. Ursan 80-vuotiaan Kaivopuiston tähtitornin julkisivu kunnostetaan vuonna 2007.

2. Yhdistystoiminta

2.1 Jäsenistö ja jäsenmaksut

Ursan jäsenmäärä on yli 13 000 henkeä, ja määrä on kasvussa. Jäsenmaksut ovat vuonna 2007 seuraavat: alle 18-vuotiaat 26 €, 18 vuotta täyttäneet 34 €, perhejäsenet 12 €, yhteisöt 34 € ja kannatusjäsenet 70 €.

2.2 Yhdistyksen kokoukset

Ursan sääntömääräinen kevätkokous pidetään maaliskuussa ja syyskokous loka-marraskuussa. Kokoukset järjestetään kuukausiesitelmien yhteydessä.

2.3 Hallitus

Ursan hallitus kokoontuu noin kuusi kertaa. Säännöllisten kokousten ohella hallitus järjestää tarvittaessa ylimääräisiä suunnittelutilaisuuksia. Hallituksen toiminnassa korostuu sen valvontatehtävä. Vastuu asioiden valmistelusta jaetaan toimihenkilöille sekä työryhmille.

2.4 Toimisto ja henkilöstö

Ursan vakituisen kokopäiväisen henkilöstön määrä on seitsemän henkeä. Esimiehenä toimii toimitusjohtaja. Henkilöstön määrää, työtehtäviä ja työnjakoa kehitetään tarpeen mukaan. Siviilipalvelusmiehiä ja osa-aikaista henkilökuntaa käytetään tarvittaessa.

Ursan toimisto ja kirjasto sijaitsevat osoitteessa Raatimiehenkatu 3 A 2, 00140 Hki, Tähdet ja avaruus-lehden toimitus sijaitsee osoitteessa Humalistonkatu 1, 00250 Hki, Ursan kerhotilat ovat osoitteessa Castreninkatu 8, 00530 Hki.

Toimistolle pyritään hankkimaan sopivimmat toimitilat.

2.5 Talous ja varainhankinta

Ursan talous pohjautuu lähinnä jäsenmaksuihin sekä kustannus- ja välitystoiminnan tuottoihin. Lisärahoitusta saadakse Ursan anoo apurahoja ja avustuksia, erityisesti erikoisprojekteihin ja -hankintoihin. Suurimmat menoerät koostuvat jäsenlehden ja kirjojen painatuskuluista, palkoista ja toimitilojen vuokrista.

3. Kustannustoiminta ja myynti

3.1 Kustannustoiminta

Ursan julkaisemat tähtitieteeseen, muihin luonnontieteisiin sekä tähtiharrastukseen liittyvät kirjat ovat merkittävä ja näkyvä osa Ursaa. Ursa jatkaa kustannustoimintaa.

3.2 Myynti- ja välitystoiminta

Tuotevalikoimassa ovat kirjojen lisäksi lehtitilaukset, julisteet ja tähtikartat. Omien kustanteiden ohella myös ulkomaisten tuotteiden välitystä jatketaan. Osa välitystuotteista on jatkuvasti myynnissä, osa hankitaan yhteistilauksina.

Ursa myy tuotteitaan pääasiassa postitse. Käteismyyntiä on toimistossa ja tähtitornilla sekä yhdistyksen tapahtumissa ja messuilla. Merkittävin ulkopuolinen myyntikanava ovat kirjakaupat.

Huomattava osa Ursan kustantamista kirjoista myydään niiden kautta. Ursan jäsenet saavat Ursan kirjat jäsenhintaan myös pienkustantajien Kolmen sepän kirjakaupasta Helsingin keskustasta.

Edullisten, mutta hyvälaatuisten havaintovälineiden kysyntä on jatkunut, ja Ursa tarjoaa harrastajille kohtuullisen valikoiman kaukoputkia ja kiikareita.

3.3 Tähdet ja avaruus

Tähdet ja avaruus on Ursan jäsenlehti. Lehti ilmestyy vuoden aikana normaaliin tapaan seitsemän kertaa. Vuonna 2007 lehti ilmestyy vähintään 76-sivuisena. Lehti kuuluu yhdistyksen vuosijäsenten jäsenetuihin. Lehden voi myös tilata liittymättä yhdistyksen jäseneksi, jolloin tilausmaksu on 37 €.

3.4 Kuva-arkisto

Kuva-arkisto toimii Ursan oman julkaisutoiminnan ja tiedevalistuksen tukena. Lisäksi kuva-arkisto vuokraa kuvia tiedotusvälineille. Arkiston kuvissa pääpaino on kotimaisten kuvaajien korkealaatuisissa taivaanilmiöiden kuvissa. Kuvien välitystä digitaalisessa muodossa Kuvaario Oy:n kautta jatketaan.

4. Koulutus- ja valistustoiminta

4.1 Planetaario

Ursan planetaario on puhallettava kangaskupu, jonka sisälle heijastetaan tähtitaivas. Planetaarionäytöksiä pidetään pääasiassa pääkaupunkiseudun kouluissa ja päiväkodeissa sekä erilaisten yleisötapahtumien yhteydessä. Starlab-planetaariota vuokrataan kouluille edullisesti ja opettajia koulutetaan planetaarion itsenäiseen käyttöön.

4.2 Kurssit

Ursa järjestää vuoden aikana noin 10 kurssia. Vakiintuneet tähtitaivas- ja kaukoputkikurssit muodostavat kurssitarjonnan rungon. Niiden ohella järjestetään digikuvaus- ja yleissivistävä tähtitieteen kurssi. Muita kursseja järjestetään ottaen kurssipalautte huomioon. Kursseja järjestetään myös tilauksesta.

Uusia kurssinpitäjiä rekrytoidaan ja vakiokurssien materiaalipaketteja kehitetään. Kurssimateriaalia siirretään saataville myös verkkoon.

4.3 Esitelmät

Ursa järjestää esitelmiä kevät- ja syyskausina kerran kuukaudessa Tieteiden talolla tai muussa keskeisessä paikassa Helsingissä. Tammikuun 2007 kuukausiesitelmä järjestetään Tieteiden yön yhteydessä. Lisäksi esitelmiä järjestetään Tähtipäivien ja muiden yleisötapahtumien yhteydessä.

Vuonna 2007 esitelmät muodostavat kaksi suurempaa kokonaisuutta ja liittyvät aiheiltaan paremmin toisiinsa. Esitelmöitsijöiden valinnassa painotetaan nuorempia tutkijoita ja asiantuntijoita.

4.4 Kirjasto

Kirjastossa on luettavissa useita tähtitieteellisiä lehtiä pohjoismaista, muualta Euroopasta, Yhdysvalloista, Kanadasta ja Australiasta. Myös kotimaisten tähtiharrastusyhdistysten lehdet ovat luettavissa. Lainattavissa on suuri määrä tähtitieteen erilaisia osa-alueita ja lähitieteitä käsitteleviä kirjoja, diasarjoja, video- ja äänikasetteja sekä cd- ja dvd-levyjä. Joidenkin tallenteiden käytössä on tekijänoikeuksista johtuvia rajoituksia. Jatketaan omien esitelmien äänitysten digitointia ja mietitään ratkaisua saattaa niitä verkosta kuunneltaviksi.

Vuoden alussa noin 7020 nimikkeestä suunnilleen 5630 on lainattavissa. Vuoden aikana hankittaneen noin sata nimikettä. Jäsenten toiveet hankittavista teoksista otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon. Kirjaston paperisen kirjaluettelon uusi versio valmistuu talven aikana.

Lehtiä ja kausijulkaisuja sidotetaan vuoden aikana. Jäsenistölle välitetään lainoja myös postitse. Kirjasto on avoinna maanantaisin ja torstaisin kello 16-20 heinäkuuta lukuun ottamatta. Kirjastosta voi lainata julkaisuja myös toimiston aukioloaikoina. Muiden tieteellisten ja kunnallisten kirjastojen kanssa tehdään yhteistyötä. Ursa on Suomen kirjastoseuran jäsen.

4.5 Tähtitorni ja tähtinäytökset

Ursan 80-vuotiaan Helsingin Kaivopuiston tähtitornin huonokuntoinen julkisivu saneerataan vuoden aikana. Työn kustannuksista on tarkoitus avustuksilla kattaa vähintään puolet. Samalla neuvotellaan Helsingin kaupungin kanssa tornin ympäristön ehostamisesta.

Tähtinäytöksiä järjestetään 15.1.–15.3. ja 15.10.–15.12. klo 19–21 tiistaista sunnuntaihin. Aurinkonäytöksiä järjestetään 15.3.–15.6. sekä 1.8.–30.9. sunnuntaisin klo 13–15. Lisäksi näytöksiä järjestetään erilaisten yleisötapahtumien yhteydessä. Koululais- ja muut ryhmät voivat myös tilata yksityisnäytöksiä. Kaikki näytökset järjestetään vain selkeällä säällä. Ursan jäsenillä on näytöksiin vapaa pääsy.

Näytännöt pidetään harrastajavoimin. Näyttäjärühmä kokoontuu vuoden aikana vähintään kaksi kertaa ja kehittää näytöksiä sisältöä. Tornin teknisestä ylläpidosta vastaa torninhoitaja.

4.6 Yleisötapahtumat

Tähtipäivät on tarkoitus järjestää talvella jälleen yhteistyössä jonkin paikallisyhdistyksen kanssa. Järjestäjää päiville ei vielä ole tiedossa.

Syksyllä Ursa osallistuu eurooppalaiseen tähtiharrastuspäivään ja valtakunnallinen tähtiharrastusviikko nivotaan sen yhteyteen. Tähtiharrastusviikkoa on tarkoitus koordinoida aiempaa paremmin Ursan suunnasta, mutta valtaosa tapahtumien järjestelystä on paikallisten tähtiyhdistysten vastuulla. Ursa osallistuu myös ulkopuolisten järjestäjien tapahtumiin, messuille ja näyttelyihin. Tärkeimpänä näistä vuoden 2007 Tieteen päivät. Toimistolla järjestetään perinteiset joulumyyjäiset.

4.7 Ursan koulupalvelu

Kouluille ja päiväkodeille lainataan materiaalipaketteja, jotka sisältävät kirjoja, tähtikarttoja, dioja ja muuta opetusmateriaalia. Lainattavissa on myös kaukoputkia. Ursasta noudettaessa pakettien ja kaukoputkien lainaaminen on ilmaista, postilainoista veloitetaan posti- ja käsittelykulut.

Ursalla on myös lainattavissa oleva tähtitiedenäyttely, joka valottaa alan kehitysaskelia, aurinkokunnan mittasuhteita ja tähtitaivaan näennäistä liikettä. Näyttelyä lainataan kirjastoille, kouluille ja muille julkisille yhteisöille. Näyttelyesineiden lainaaminen on ilmaista, postilainoista veloitetaan lähetykskulut.

Koulupalvelutuotteita ja niiden tueksi laadittuja verkkosivuja parannetaan. Koulupalvelun materiaalikustannukset pyritään kattamaan apurahoin.

4.8 Tiedotus

Ursan toiminnasta ja tähtitaivaan tapahtumista tiedotetaan Tähdet ja avaruus -lehdessä, www-sivuilla ja sähköpostilistoilla. Lisäksi tarpeen mukaan lähetetään lehdistötiedotteita. Yleisön ja tiedotusvälineiden taivaanilmiöitä koskeviin tiedusteluihin vastataan puhelimitse ja sähköpostitse. Verkkosivuja kehitetään jäsenistöä ja yleisöä paremmin palveleviksi.

5. Nuorisotoiminta

5.1 Tähtikerho ja harrastusryhmät

Nuorisotoiminnassa pyritään tukemaan lasten ja nuorten kiinnostusta luonnontieteisiin ja erityisesti tähtitieteeseen. Lasten ja nuorten tähtikerhon sekä harrastajien ryhmät kokoontuvat pääsääntöisesti kerran viikossa. Tähtikerhossa on viisi ryhmää, nuorimmat kerholaiset ovat leikki-ikäisiä, mutta suurin osa on koululaisia. Nuorten havaintoryhmä Kissansilmä kokoontuu pääsääntöisesti pari kertaa kuussa pääkaupunkiseudulla havainnoimaan taivasta jossain mahdollisimman pimeässä paikassa sekä järjestää havaintotapahtumia erikoisten taivaanilmiöiden sattuessa kohdalle (pimennykset yms.).

Vuonna 2007 painopisteenä on kerhojen jatkuvuuden turvaaminen. Uusia vetäjiä rekrytoidaan. Samalla nykyisten aktiivien kanssa mietitään kuinka toimintaa kehitetään.

Nuorisotoiminnan käytössä on omat kerhotilat osoitteessa Castreninkatu 8, 00530 Helsinki. Kerhojen ja harrastusryhmien kokoontumisen lisäksi tiloissa on mahdollista rakentaa kaukoputkia. Tilaa varustuksen ajantasaisuudesta huolehditaan.

5.2 Leirit ja retket

Elokuussa järjestetään koululaisille viikon mittainen Tähtileiri ja hiihtolomalla 3–4 vuorokauden mittainen talvileiri, jos leireille saadaan riittävästi vetäjiä. Leirien teemat liittyvät tähtiharrastukseen ja luonnontieteisiin. Lisäksi järjestetään viikonloppuretki Ursan havaintokeskukseen Artjärvelle.

5.3 Nuorisotoimikunta

Nuorisotoimikunta Orion on kerho-ohjaajien ryhmä, joka suunnittelee ja järjestää Ursan nuorisotoimintaa. Ryhmä kokoontuu kerran kuussa.

Nuorisotoiminnan ohjaajien ensiapu- ja ohjaajakoulutusta täydennetään tarpeen mukaan. Tavoitteena on mm. kaikilta ohjaajilta EA1 -ensiapukurssin suorittaminen.

6. Harrastustoiminta

6.1 Jaostot

Ursan 13 jaostoa ja kaksi harrastusryhmää organisoivat alansa havainto- ja harrastustoimintaa sekä opastavat alaansa liittyvissä kysymyksissä. Jaostot tiedottavat toiminnastaan ja havainnoistaan enimmäkseen Ursa Minor -lehdessä, verkkosivuilla ja sähköpostilistoilla. Tähtihäly-järjestelmällä tiedotetaan matkapuhelimiin taivaalla näkyvistä odottamattomista ja lyhytkestoisista ilmiöistä. Jaostot kokoontuvat ja esittelevät toimintaansa Cygnus-kesätapahtumassa, Tähtipäivillä sekä omissa erikoistapahtumissaan. Jaostojen toimintaa kehittää ja koordinoi nelihenkinen toimikunta, jonka jäsenistä puolet vaihdetaan vuosittain. Jaostojen tarkemmat toimintasuunnitelmat ovat liitteessä 1. Jaostojen ja harrastustoiminnan tiedottamista sekä verkkojulkaisemista kehitetään vuoden aikana.

6.2 Stella Arcti -palkinto

Ursa palkitsee ansioituneita tähtiharrastajia Stella Arcti -palkinnolla tähtipäivillä. Palkitsemisen perusteena voi olla merkittävä havainto tai ansiokas havainto- tai harrastustoiminta. Palkintoa ollaan jaettu vuodesta 1988 lähtien.

6.3 Cygnus

Cygnus 2007 -kesätapahtuma järjestetään heinä–elokuussa. Nelipäiväinen tapahtuma kokoaa Ursan harrastusjaostot suunnittelemaan yhteistä toimintaa ja raportoimaan kuluneen kauden havainnoista. Cygnus-tapahtuma on järjestetty säännöllisesti vuodesta 1987.

6.4 Ursa Minor

Ursa Minor -lehden ilmestymistiheys on kuusi numeroa vuodessa.

Lehdessä julkaistaan jaostotoimikunnan, jaostojen aktiivien (esim. vetäjät ja apuvetäjät) sekä päätoimittajan harkinnan mukaan satunnaisten avustajien toimittamaa aineistoa. Lehden taitosta, painatuksesta ja postituksesta vastaa päätoimittaja.

Ursa Minor on yhdistyksen jäsenten tilattavissa yhdistyksen vuotuisessa talousarviossa hyväksytyyn hintaan.

Vapaakappaleita annetaan aineistoa satunnaisesti toimittaville yhdestä kolmeen kappaletta päätoimittajan harkinnan ja aineiston laajuuden mukaan sekä satunnaisesti markkinoinnin ja levikin edistämisen tarkoituksessa.

Vapaavuosikertoja annetaan:

- Ursa ry:n hallituksen ja jaostotoimikunnan (jtk) jäsenille,
- jaostojen vetäjille ja apuvetäjille,
- säännöllisesti lehden avustajina toimiville jaostojen vetäjien jtk:lle tekemän ehdotuksen perusteella tai päätoimittajan harkinnan mukaan,
- vaihtojulkaisuna tähtiharrastusyhdistyksille kirjastonhoitajan jtk:lle tekemän esityksen mukaan,
- ulkomaisille yhteistyökumppaneille jaostojen ehdotusten ja jtk:n harkinnan mukaan.

Lehteä uudistetaan vuoden 2007 aikana journalistisin perustein unohtamatta sen merkitystä jaostojen tiedotuskanavana. Kirjoittajien ohjeistus uudistetaan tältä pohjalta.

Ursa Minorin verkkojulkaisun muotoa suunnitellaan ja kehitellään vuoden 2007 aikana yhdistyksen verkkosivujen uudistamisen yhteydessä.

6.5 Aikuisten kerho

Aikuisten kerho kokoontuu kesäkuukausia lukuun ottamatta tavallisesti kahden viikon välein. Kokoontumisissa keskustellaan erilaisista ajankohtaisista tähtiharrastajaa kiinnostavista aiheista joko kutsutun asiantuntijan johdolla tai kerholaisten omien alustusten pohjalta. Vierailukäyntejä pyritään tekemään 1–2 kertaa sekä kevät- että syyskaudella.

6.6 Tähtikallion havaintokeskus

Havaintokeskuksen päärakennuksen keskeneräisyydet valmistuvat talven 2007 aikana.

Laitteistojen käyttökoulutuksen järjestämistä eri ryhmille jatketaan. Ursan jäsenet voivat varata tiloja käyttöönsä laaditun vuokrahinnaston mukaisesti. Ursan harrastajien jaostotapaamisia järjestetään runsaasti tulevan toimintavuoden aikana. Keskuksessa järjestetään yleisölle muun muassa kursseja ja tähtinäytöksiä. Päärakennusta vuokrataan myös mahdollisuuksien mukaan ulkopuolisille ryhmille, joista saaduilla tuloilla katetaan vuosittaisia käyttökuluja.

Keskuksen jatkohanke päätetään hankesuunnitelman mukaisesti vuoden 2007 aikana. Jatkohankkeen myötä keskuksesta valmistuu yksi Euroopan merkittävimmistä harrastajien keskuksista.

Keskuksen käyttöä ja jatkokehittämistä valvoo ja suunnittelee johtoryhmä, joka pitää yhteyttä sähköpostitse ja kokoontuu tarvittaessa.

6.7 Havaintotorniverkko

Havaintotorniverkko on yhdistysten ja yksityisten tähtitornien yhteydenpitofoorumi, jossa seurataan tähtitornihankkeiden edistymistä ja välitetään tietotaitoa hankkeiden toteuttamiseen. Verkosto välittää tietoa myös tutkimuksellisista havainto-ohjelmista ja järjestää havaintokoulutusta. Verkosto kokoontuu valtakunnallisissa harrastustapahtumissa ja sillä on oma sähköpostilista.

7. Yhteydet muihin järjestöihin ja sidosryhmiin

7.1 Tähtiyhdistykset

Suomessa on noin 40 tähtitieteellistä yhdistystä ja kerhoa. Yhteyksiä muihin tähtiyhdistyksiin kehitetään. Ursa ylläpitää Suomen tähtiyhdistysten yhteystietokantaa internetissä. Suomen aktiivisia tähtiyhdistyksiä tuetaan lähettämällä niille uutuuskirjoja sekä Tähdet ja avaruus- ja Ursa Minor -lehteä. Lisäksi niille tarjotaan maksuttomia Internet-palveluita Ursan palvelimesta. Tähtiyhdistykset voivat ilmoittaa maksutta toiminnastaan Ursan Tähdet ja avaruus -lehdessä, ja Ursa välittää toimintatietoja myös Ylen teksti-tv:lle. Ursa koordinoi tähtiyhdistysten yhteisiä tapahtumia, kuten Tähtiharrastusviikkoa ja Tähtipäiviä.

Alkuvuodesta pyritään järjestämään seminaari kerho- ja yhdistystoimijoille.

7.2 Muut suomalaiset yhteisöt ja sidosryhmät

Ursa tekee yhteistyötä yliopistojen ja tieteellisten seurojen kanssa; Ursa on Tieteellisten seurain valtuuskunnan aktiivinen jäsen. Esitelmiä ja kursseja järjestetään Opintotoiminnan Keskusliiton kanssa. Lisäksi Ursa on Suomen kustannusyhdistyksen, Suomen Tiedekustantajien sekä Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton jäsen. Ursa on myös Suomen tähtitieteilijäseuran kannatusjäsen.

7.3 Kansainväliset yhteydet

Kansainvälisiä yhteyksiä pyritään ylläpitämään ja kehittämään. Suuri osa yhteistyöstä tapahtuu havaintojaostojen kautta. Yhteydenpito muodostuu henkilökohtaisista kontakteista sekä aineistojen ja julkaisujen vaihdosta. Ursa tai sen toimihenkilöt ovat mukana mm. seuraavissa kansainvälisissä järjestöissä: Nordic Planetary Association, International Planetarium Society, The British Interplanetary Society, The British Astronomical Association, The Association of Lunar and Planetary Observers, The Royal Astronomical Society of Canada -Kingston Centre, The International Occultation Timing Association ja European Association for Astronomy Education (EA AE). Toimihenkilöt osallistuvat tarvittaessa järjestöjen kokouksiin. Myös Ursan kirjastolla on laajat kansainväliset yhteydet, vaihtojulkaisuja on noin 20.

i. Liite 1. Jaostojen toimintasuunnitelmat vuodelle 2007